

vil være en støtte til de positive kræfter i Rusland, som kæmper for demokratiet, og som indser, at NATO ikke er Ruslands fjende, men dets samarbejdspartner, og at Ruslands sande interesser vel er tjent med en sådan udvikling.

Når dette er sagt, skal det tilføjes, at NATO selv sagt ikke kan overføre det apparat med hensyn til kommandosystem, militær struktur osv., som er bygget op gennem mere end 40 år, til alle nye medlemslande. Det vil dog være muligt at indlede et samarbejde på nogle områder og derved begynde processen.

Når USA nu gentagne gange har bebudet, at NATO's udvidelse med nye medlemslande skal tages op på udenrigsministermødet den 1. december, er det vigtigt, at Danmark som sagt løfter sin røst, så der ikke er tvivl om, at vi støtter hensigten. Ministeren refererede sine forventninger til USA's intentioner og til en arbejdsplan, der går frem til næste sommer. Dette er ikke nogen lang frist. Det betyder, at det haster med at bearbejde konsekvenserne og de nærmere vilkår for en udvidelse af medlemskredsen.

Hvad mener udenrigsministeren selv om de kriterier for medlemskab, som han refererer USA for at opstille? Det første var, at det var demokratiske samfund, det andet, at man indførte markedsøkonomi, den tredje var, at man havde respekt for naboens suverænitet og integritet, og det fjerde, at man opfylder NATO's værdier og formål. Det var de fire kriterier, som udenrigsministeren selv refererede i sin tale.

Jeg vil gerne spørge regeringen: Er der noget i vejen med disse kriterier? Ville de ikke kunne accepteres? Jeg mener, at det er gode og fyldestgørende kriterier, og alene derved, at man opstiller disse kriterier, som vi her i dag diskuterer fuldt åbent, vil det så ikke i nogle af landene føre til en berettiget forventning om, at hvis man opfylder disse kriterier, så er vejen åben? Det er jo en af konsekvenserne af, at man i den kreds, ministeren skal deltage i den 1. december, tager hul på denne diskussion og opstiller kriterierne.

Og kan det ikke føre til en skuffelse, hvis der føjes en lang række andre mere uklare vilkår på listen af forudsætninger? Den alvorligste forudsætning, som jeg hørte i regeringens fremstilling, er den, at udvidelsen ikke må skabe nye skillelinjer i Europa. Det betyder vel på dansk, at vi ikke kan tilbyde enkelte af disse lande noget uden også at give Rusland mindst samme mulighed. Det betyder vel reelt en vetoret til Rusland, således som vi så det i forbindelse med Partnerskab for Fred, hvor Rusland betingede

sig en særstilling i kraft af sin størrelse og tradition, ikke i selve aftalen, men i et sidepapir, og sidepapirer har vel også gyldighed, navnlig når man har med stormagter at gøre.

Er der ikke en modsigelse imellem de to synspunkter, som ministeren fører frem, nemlig at der ikke må være skillelinjer og på den anden side, at Rusland ingen vetoret skal have? Jeg spørger, om det ikke er sådan, at der i virkeligheden er en modsætning imellem disse to gode synspunkter?

Der er derfor ikke noget mærkeligt i, at de nye demokratier i Centraleuropa, som er på vej til at blive et led i EU's næste udvidelse, også dermed ser frem til medlemskab af Vestunionen, der som bekendt skal udvikles til at være EU's forsvarspolitiske organisation.

Den særlige form for associeret stilling, som Visegradlandene og enkelte andre lande har fået, er jo i øvrigt et trin nærmere medlemskab end den observatørstatus, som et flertal her i Tinget stadig mener er godt nok for Danmark. Her er Fremskridtspartiet, to af regeringspartierne og venstrefløjens jo rørende enige, og det gør tilsyneladende ikke indtryk her, at NATO og Vestunionen ikke er modsætninger, men to nødvendige sider af den samme sag.

Endelig vedrørende det fremsatte dagsordensforslag, som Venstre er medforslagsstiller til sammen med Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti, Det Radikale Venstre og CD: Det rører ikke ved alle de sider, som Venstre kan finde relevante for NATO's fremtid, men det understreger til gengæld en række centrale områder: vores interesse i en udvidelse med nye demokratiske lande og vores interesse i, at Baltikum får en ligelig behandling i forhold til andre lande i den kreds, som vi her taler om. Derfor tilstræber vi fortsat en bred enighed om NATO. Og vi er tilfredse med, at det er lykkedes at få en fælles dagsorden, hvor de partier, der i årenes løb i fællesskab har taget ansvar for denne vigtige side af dansk udenrigspolitik, stadig væk holder sammen.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

For god ordens skyld vil jeg til hr. Knud Enggaard blot sige, at udtrykket »at der ikke må komme nye skillelinjer i Europa« efter CD's opfattelse ikke kan udlægges som et ønske om, at Rusland skal have vetoret over for en ny udvidelse af NATO. Der er intet i den sætning, der fører i den retning.